

... alebo zamyslenie nad témou TMZJK 2023.

Priznám sa, že ma téma tohtoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, ktorú vybrala a pripravila pracovná skupina, ktorú vymenovala Minnesotská rada cirkví, prekvapila. Príjemne. Za ústredný text celého týždňa si vybrali tento:

„Keď prichádzate pred moju tvár, kto vás o to žiada, aby ste šliapali moje nádvorie? Neprinášajte už bezcennú obeť, odporné je mi kadidlo, novmesiac, sobota a zvolané zhromaždenia. Nemôžem vystáť zlo so slávnostnými zhromaždeniami! Vaše novmesiacie a sviatky z duše nenávidím, stali sa mi bremenom, zunovalo sa mi ich prinášanie. Aj keď vystriete dlane, odvrátim od vás svoj zrak; aj keď sa budete veľa modliť, nebudem počúvať, lebo vaše ruky sú plné krvi. Obmyte sa, očistite sa, odstráňte mi pred oči vaše zlé skutky; prestaňte robiť zlo, učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomáhajte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu! „Podťe, vyjasníme si to!“ hovorí Hospodín. „Keby boli vaše hriechy ako šarlát, zbeľujú sťa sneh, a keby boli červené ako purpur, budú ako vlna“ (Izaiáš 1, 12 – 18, slovenský ekumenický preklad).

Keď som tieto slová čítal, prvé, čo ma mimovoľne napadlo, bolo spojenie: EKUMENIZMUS OVOCIA.

Ono vlastne existuje len jediné kritérium skutočného kresťanstva, jediné, podľa ktorého bude posúdený každý – a tým je ovocie. Len počujme, čo hovorí a tvrdohlavo opakuje Písmo:

"Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa." (Mt 3, 10), hlása Ján a Ježiš opakuje úplne a doslova: "Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa." (Mt 7, 19) a pokračuje: "[Môj Otec] každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť." (Jn 15, 2.5)

A tak presne v tejto línii aj Pavol naliehavo vyzýva veriacich, "... aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha" (Kol 1, 10), pretože "On odplatí každému podľa jeho skutkov" (Rim 2, 6).

PREČO JE TO TAK? Prečo tak záleží na ovocí?

Okrídlená veta kresťanstva – vlastne jeho zhrnutie do jednej vety, dalo by sa povedať, - je ono Atanázo: „Boh sa stal človekom, aby človek stal bohom.“ Túto myšlienku nachádzame už u Ireneja v 2. st. a ešte ďalej, vo sv. Písme, ktoré hovorí: "Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili" (2Kor 8, 9) a "tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastnými na Božej prirodzenosti a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť" (2Pt 1, 4).

Na túto 'tajomnú výmenu' potom poukazuje aj Martin Luther. Vo vianočnej kázni v roku 1515 opakuje Atanázo slová: "Ako sa Slovo stalo telom, tak je určite potrebné, aby sa aj telo stalo Slovom. Práve z tohto dôvodu sa Slovo stalo telom, aby sa telo mohlo stať Slovom. Inými slovami: Boh sa stáva človekom, aby sa človek stal Bohom." Podobne hovorí v inej kázni z roku 1526: „Boh na nás vylieva Krista, svojho drahého Syna, vlieva sa do nás a vŕháva sa do seba, takže sa úplne poľudšťuje (vermzenschet) a my sa úplne zbožšťujeme (gantz und gar vergottet, "zbožštení-skrze") a všetko je celkom jedno, Boh, Kristus a ty."

ČO TO ZNAMENÁ?

Keď u nás vo farnosti pripravujeme deti na 1. sv. prijímanie,

vysvetľujeme im, že Ježiš je jediný skutočný (a nie rozprávkový) superhrdina. Prišiel na svet preto, aby aj nás urobil superhrdinami, ako je On.

Kto je ale superhrdina?

- Nieкто, kto má SUPERSCHOPNOSTI, bez nich by to bol iba obyčajný smrteľník.

- Musí mať ale aj SUPERVLASTNOSTI, bez nich by bol zloduchom.

- A musí konať SUPERSKUTKY, inak by bol iba superleňochom a nie hrdinom...

- a nakoniec si nájde aj svoju partiu SUPERPRIATEĽOV, s ktorými žije SUPERŽIVOT a spoločne zachraňujú svet – nejaká ta Liga spravodlivosti alebo Avengersovia.

SUPERSCHOPNOSTI – o tých píše Ján, keď lakonicky vraví: „Keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je“ (1 Jn 3, 2) – iba ten, kto žije a prebýva v Sláve Nesmrteľného a je pretvorený, zbožštený, Ho môže vidieť takého, aký naozaj vo svojej Sláve Je, podobný Podobného – a nezomrieť, ale naopak, nájsť v tom nekonečnú blaženosť. Toto je SPÁSA. Milosť. Dar. Nie je možné si ho nijako zaslúžiť, ani sám sebe bez Boha dať ani nič podobné. Je to *sola gratia*, čira milosť, ako svedčí Pavol: „On nás spasil a povolal svätým povolaním, nie pre naše skutky, ale zo svojho rozhodnutia a milosti, ktorú sme dostali v Kristovi Ježišovi pred večnými vekmi“ (2 Tim 1, 9) – ešte prv, než sme mohli spoznať Krista, prv, než sme počuli Evanjelium, prv než sme mohli uveriť, prv, než sme mohli čokoľvek urobiť, dokonca prv, než sme začali existovať! Absolútna, čira milosť!

Lenže – je možné byť bohom, byť zbožštený a byť „účastnými na Božej prirodzenosti“ – a mať pritom v srdci stále pýchu, sebeckosť, lakomstvo, hnev, nenávisť...? Je niečo také možné? „Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (1 Jn 4, 16), hovorí znova rovnako lakonicky Ján. Len podobný môže vidieť Podobného, len ten, kto je sám pretvorený na oheň, môže vidieť Oheň a nezhorieť v ňom, ako upozorňuje apoštol Peter: „Pánov deň príde ako zlodej. A vtedy sa nebesia s rachotom pomínú, živly sa páľavou rozplynú, aj zem i diela, ktoré sú na nej. A keď sa toto všetko má tak rozplynúť, ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa, pre ktorý sa nebesia páľavou rozplynú a živly sa v ohni roztopia“ (2 Pt 3, 10-12).

A tu prichádza to druhé:

SUPERVLASTNOSTI – slovami Pavla: „Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône“ (Ef 5, 1-2). Toto je naša časť práce. My sa musíme pre toto rozhodnúť. My sa musíme toto naučiť.

- *Supervlastnosti*, čiže svätosť: „Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána“ (Hebr 12, 14), prikazuje List Hebrejom.

- Konať *superskutky*, ako nalieha už Krstiteľ: „Prinášajte teda ovocie hodné pokánia“ (Mt 3, 8)!

- A, áno, v rodine *superpriateľov*, v Cirkvi „podľa pravdy a v láske všestranne vrastajme do toho, ktorý je hlavou, do Krista. Z neho celé telo, pevne zviazané a pospájané všetkými oživujúcimi spojivami, podľa činnosti primeranej každej časti, rastie a buduje sa v láske“ (Ef 4, 15-16). Ako by mohol mať Hlavu, kto neprijme Telo?

Nebo - byť bohom v Bohu - sa tak javí ako súčasne *dar* čirej milosti, ktorý nám môže byť iba *daný* ako čira milosť, a súčasne *umenie*, umenie byť bohmi, ktorému sa musíme *naučiť*.

Túto dvojicu vidíme veľmi jasne a opakovane u Pavla:

- "Čo teda povieme? Budeme zotrvať v hriechu, aby sa rozhojnila milosť? Vonkoncom nie! Ved' sme zomreli hriechu! Ako by sme v ňom ešte mohli žiť? Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu." (Rim 6, 1-6)

- "A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista — spravodlivosťou z Boha, založenou na viere — , aby som poznal jeho, moc jeho zmŕtvychvstania a účasť na jeho utrpení tým, že sa mu pripodobním v smrti, aby som tak nejako dosiahol aj vzkriesenie z mŕtvych. Nie že by som ho už bol dosiahol, alebo že by som už bol dokonalý, ale bežím, aby som sa ho niekedy zmocnil, ako sa aj Kristus Ježiš zmocnil mňa. Bratia, ja si nenamýšľam, že som sa už zmocnil. Ale jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predo mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi." (Flp 3, 8-14)

- "Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť." (Rim 8, 16-18) Trpieť s Kristom – a tým osvedčiť, že je v nás tá istá láska, tie isté túžby, tie isté postoje, to isté rozhodnutie konať Otcovo dielo, až do úplnej krajnosti. Že naozaj deťmi Boha sme!

Ale, počujme nakoniec samého Ježiša, ktorý opakovane vysvetľuje, že sa ako kresťania najprv učíme *byť bohmi "v malom"*, vo svete, aby sme mohli *byť bohmi v Kristovi Bohu aj "vo veľkom"*, v Sláve Neba:

- "Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom. Ak ste teda neboli verní v nespravodlivej mamone, kto vám zverí pravé bohatstvo? A ak ste neboli verní v cudzom, kto vám dá, čo je vaše?" (Lk 16, 10-12)

- "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána." (Mt 25, 21)

A TOTO JE TÁ JEDINÁ SKUTOČNÁ JEDNOTA KRESŤANOV: *jednota ovocia*. Jednota skutočného kresťanstva, ako o ňom hovorí Ježiš:

- "Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať." (Jn 13, 34-35)

- a ktoré Ján do tretice rovnako lakonicky konkretizuje: "Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov" (1Jn 3, 16). Bodka. O toto ide. Toto je všetko, na čom záleží. "Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti" (1 Jn 4, 8; 3, 14).

JE TO AKO VYSOKÁ HORA - nezáleží, z ktorej strany a akou cestou sa dostaneme na vrchol, ako hovorí Pavol: "On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť" (Rim 2, 6-7).

MÔŽEME SA SPORIŤ O TOM, KTORÁ CESTA JE LEPŠIA - a prečo nie? Kým to nie je pyšný a sebecký boj a hnev ale vzrušujú-

ce a pokorné dobrodružstvo objavovania, kde v láske hľadáme to, čo je pravda, otvorenie Kristovi a plní túžby byť Mu podobní a slúžiť Mu, prečo nie? Nie sú nakoniec Pavlov listy zrkadlom takýchto debát v Cirkvi práve zrodenej?

ALE ZÁLEŽAŤ BUDE VŽDY NA TOMTO: NA EKUMENIZME OVOCIA, *ekumenizme lásky* na vrchole Hory. To je tá pravá jednota: *rôzne cesty, ale len jedno ovocie, jedna láska, ktorá dáva, bez ohľadu na cestu, život jeden za druhého*.

PÝTAME SA, veľmi často a isto aj bolesťou, prečo Boh dopustil rozdelenie kresťanov a prečo s tým akoby nič nerobil.

A Boh nám možno práve cez neho odpovedá: Aké rozdelenie?

Existuje len jedna jednota, jednota *ovocia*. Jednota *mojej lásky*.

Podľa nej poznať mojich skutočných a pravých učeníkov.

A medzi nimi nikdy žiadne rozdelenie nebolo, nie je ani nebude a ani byť nemôže, pretože ako svedčí a nabáda Pavol: "Nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti" (Kol 3, 14) a opakuje, vari ešte viac nám, ľudom 21. storočia než svojim súčasníkom: "Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. Láska nikdy nezanikne. Proroctvá prestanú, jazyky zamĺknu a poznanie pominie. A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska." (1 Kor 13, 1-3.8.13)

TOTO JE LEKCIA, KTORÚ NÁS, MYSLÍM, PRINAJMENŠOM POSLEDNÝCH 500 ROKOV BOH UČÍ.

Amen.